

стартап-проекти. Їх автори приймають участь у всеукраїнських та міжнародних конкурсах. Протягом трьох останніх років наші студенти отримали два дипломи I та один диплом II ступеня на Всеукраїнському конкурсі наукових робіт зі спеціалізації «Підприємництво». А також пройшли у фінал міжнародного конкурсу стартапів SpringUp 2019. Високі конкурсні здобутки наших студентів підтверджують ефективність стартап-проекування, як методу формування професійних компетентностей.

Література

Бавико О.Є., Чичановський І.О., Букреєва І.В., Орлов А.В. (2002). Формування ціннісних орієнтацій особистості. Retrieved from: http://www.conference.mdpu.org.ua/conf_all/confer/2002/conf_antro /4/ baviko.htm.

Марценюк І. (2010). Особливості формування професійно ціннісних орієнтацій студентів університету. *Наук. вісн. Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки*, 8, 67-71.

ОСОБИСТІТЬ КЕРІВНИКА ЯК ОДИН З КЛЮЧОВИХ АСПЕКТІВ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА

Кошкालда Ірина

д.е.н., професор, завідувач кафедри

управління земельними ресурсами та кадастру

Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва

Ряснянська Альона

*к.е.н., старший викладач кафедри підприємництва,
торгівлі та біржової діяльності*

*Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

Визначальну роль у економіці України відіграє сільськогосподарське виробництво. Продовольча незалежність і продовольча безпека безпосередньо залежні від стану аграрного сектора який надає сільському населенню робочі місця та складає понад 30% всього експорту держави. Історично склалося так, що сільськогосподарське підприємство фактично ототожнювалось з певним населеним пунктом. Будь-який вид економічної діяльності кожного суб'єкта господарювання має бути спрямований не лише на одержання прибутку, а й на розв'язання в першу чергу інтересів суспільства. Це стосується, зокрема, і сільського господарства, основним аспектом якого уже тривалий час залишаються економічні проблеми, а екологічні й соціальні – в меншій мірі. Саме економічні інтереси користувачів і власників земельних ділянок (паїв) нині займають центральне місце, однак, на нашу думку, головними мають бути задоволення в першу чергу соціальних потреб усього суспільства, а особливо сільського населення, добробут якого повністю залежить від сільського господарства. У цьому напрямі й має бути спрямована аграрна політика держави.

Зазначимо, що проблема поліпшення соціального захисту селянина не є новою. Її корені сягають підвалин колишньої командно-адміністративної системи. Тоді рівень розв'язання багатьох соціальних негараздів також часто мав декларативний характер. Разом з тим, недооцінювати її не можна: незважаючи на її пороки, селянин, як правило, відчував себе певним чином соціально захищеним, більш впевненим у своєму майбутньому. Сьогодні ж такої впевненості в сільського жителя немає. Він залишається сам на сам з надзвичайно

мінливою ринковою стихією. Соціальні негаразди в більшості випадків або не розв'язуються взагалі, або характер соціального захисту носить вимушений, разовий, локальний характер.

Дані завдання лягають на плечі керівника сільськогосподарського підприємства. На думку професора Й.С. Завадського, ефективність аграрного сектора економіки лише на третину зумовлюється вкладеннями в техніку й устаткування, а усе інше залежить від людського чинника, інтелектуального потенціалу, кваліфікаційного рівня, здібностей керівників і спеціалістів.

Так, Т.Г. Дудур, наголошує, що майбутній соціально-економічний розвиток українського села в умовах сталого розвитку перебуватиме у безпосередній залежності від кадрово-управлінського забезпечення. Ініціатива, працьовитість, вміння концентрувати ресурси, знаходити оптимальні рішення повинні стати основними рисами працівників сільськогосподарських підприємств; відчувається дефіцит кадрів керівників – реформаторів, підприємців–менеджерів, здатних працювати напористо і результативно.

В свідомості працівника підприємства всі здобутки, досягнення і прорахунки завжди асоціюються з особою керівника, як правило рядовий виконавець не аналізує макро- та мікроекономічні умови господарювання він або довіряє керівникові (відповідно свідомо і якісно виконує покладені на нього обов'язки) або не довіряє (від такого виконавця годі чекати продуктивної і результативної праці). Для сільськогосподарських підприємств така ситуація має особливий характер, «оскільки всі у всіх на очах».

Як вже зазначалося, більшість сільськогосподарських підприємств використовують землю на орендних засадах, заключивши договір з власниками земельних часток (паїв). Для того, щоб отримати землю у довгострокову оренду, особа, що очолює сільськогосподарське підприємство, має неабияк зацікавити власника паю, оскільки останні не поспішають здавати землю в оренду на довгий строк, очікуючи зняття мораторію на продаж земель сільськогосподарського призначення або більш вигідних умов щодо оренди. Тому важливим фактором при цьому є рівень довіри до керівника підприємства, адже від нього залежить не тільки використання землі, а й в більшості випадків соціально-економічний розвиток сільської місцевості. Довіра – це неодмінна умова ефективності управління підприємницькою діяльністю сільськогосподарських підприємств. При цьому довіра є фактором підприємницької діяльності, досягнення якого потребує певних затрат по забезпеченню його певного рівня.

Керівник підприємства, для селянина це не тільки особа що дає роботу та створює умови праці, це ще й особа яка повинна піклуватися про соціальну інфраструктуру: дороги, школу, магазини, розвиток культури та спорту, медичне обслуговування та умови відпочинку. Тобто в досить складних умовах господарювання, що склалися на сьогодні в галузі сільського господарства, важливим є поєднання об'єктивних соціально-економічних умов праці і побуту сільських працівників та їх суб'єктивних мотивів. Щоб відповідати очікуванням своїх підлеглих, керівник повинен володіти не тільки суто професійними знаннями, вміннями та навичками, а й певними особистісними характеристиками, які виявляються іноді більш дієвими.

Таким чином, сільськогосподарські підприємства нерозривно пов'язані з сільською місцевістю і сільським населенням. Важливе значення у діяльності сільськогосподарського підприємства має керівник, його особистість й довіра до нього селян. Визначальну роль у якості функціонування сільськогосподарського підприємства має також керівник, саме від його професійних й особистісних характеристик залежить ефективність управління даним підприємством, а також фінансові результати його діяльності.